

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th April, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

7-11 SINFLARDA KASBIY MOYILLIKNI ANIQLASH

METODIKALARINI O'TKAZISH

Ermatova Nafisaxon Muhammadjonovna 2-maktab

Komilova Marxabxon Abdusalomovna, 7-maktab

Annotatsiya:

Ushbu maqolada 7-11-sinf o'quvchilari o'rtasida kasbiy moyillikni aniqlash uchun qo'llaniladigan turli metodikalar ko'rib chiqilgan. Adabiyotlarni o'rganish, usullarni muhokama qilish, natijalarni taqdim etish va munozaraga jalb qilish orqali talabalarning kasbiy qiziqishlarini aniqlash va tarbiyalash uchun samarali yondashuvlar to'g'risida tushuncha berishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: kasb-hunarga moyillik, kasb-hunar o'rganish, kasb-hunarga qiziqishlar, metodikalar, 7-11-sinflar, o'quvchilar.

Talabalarning kasbiy moyilligini yoshligidan tushunish va tarbiyalash ularning kelajakdagi muvaffaqiyati va bajarilishi uchun juda muhimdir. 7-11-sinflar talabani akademik sayohatida muhim davrni belgilaydi, bu erda ular potentsial martaba yo'llari haqida o'ylashni boshlaydilar. Biroq, bu moyilliklarni aniqlash to'g'ri metodologiyalarsiz qiyin bo'lishi mumkin. Ushbu maqola ushbu yosh guruhidagi talabalar o'rtasida kasbiy moyillikni aniqlash uchun ishlatiladigan turli metodologiyalarni o'rganishga qaratilgan.

Ta'lim va psixologiya sohasidagi tadqiqotlar talabalarning kasbiy qiziqishlarini tushunish va baholash bo'yicha qimmatli tushunchalarni beradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, turli xil martaba variantlariga erta ta'sir qilish talabalarning martaba qarorlarini qabul qilish jarayoniga ijobiy ta'sir qiladi. Bundan tashqari, o'z-o'zini baholash vositalari, martaba o'rganish dasturlari va tajriba o'rganish imkoniyatlari talabalarning kasbiy moyilligini aniqlash va rivojlantirishda samarali ekanligi aniqlandi.

Talabalarning kasbiy moyilligini aniqlash uchun bir nechta metodologiyalardan foydalanish mumkin:

O'z-o'zini baholash vositalari: qiziqish zaxiralari va shaxsiy testlar kabi standartlashtirilgan baholardan foydalanish o'quvchilarning kuchli tomonlari, afzalliklari va potentsial martaba o'yinlarini aniqlashga yordam beradi.



Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th April, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Ishga qabul qilish tadqiqot dasturlari: taklif seminarlar, seminarlar, va turli kasblar va sanoat uchun talabalar fosh deb amaliyot martaba imkoniyatlari, ularning tushuncha kengaytirish va ongli qaror qabul qilish engillashtirish mumkin.

Tajribaviy ta'lim: ishni soya qilish, ko'ngillilik yoki shogirdlik kabi amaliy tajribalar talabalarga turli martaba haqida bevosita tushuncha olish imkonini beradi, bu esa ularning qiziqishlari va munosibligini baholashga yordam beradi.

Murabbiylik va maslahat: talabalarni martaba bo'yicha maslahatchilar yoki murabbiylar bilan yakkama-yakka munozaralarga jalb qilish ularning kasbiy moyilligini o'rganishda shaxsiy ko'rsatma va yordam berishi mumkin.

7-11-sinflarda kasbiy moyillikni aniqlash tuzilgan baholash va izlanish faoliyatining nozik muvozanatini talab qiladi. Mana ikkalasini birlashtirgan metodologiya:

Foiz zaxiralari: talabalarning turli sohalardagi qiziqishlarini aniqlash uchun Strong foiz inventarizatsiyasi yoki Holland Code (RIASEC) kabi standartlashtirilgan foiz zaxiralarini boshqaring. Ushbu baholashlar ish muhitining ayrim turlari, vazifalari va faoliyati uchun ularning afzalliklari to'g'risida tushuncha berishi mumkin.

Shaxsni baholash: o'quvchilarning tabiiy moyilliklari, kuchli tomonlari va afzalliklarini tushunish uchun Myers-Briggs Type Indicator (MBTI) yoki Big Five shaxsiy xususiyatlari kabi shaxsiyatni baholashdan foydalaning. Bu ularning shaxsiy xususiyatlariga mos keladigan potentsial martaba yo'llarini aniqlashga yordam beradi.

Karyerani o'rganish bo'yicha seminarlar: talabalar turli kasblardagi rol o'ynash, simulyatsiya yoki mehmon ma'ruzachilari kabi tadbirlar orqali turli kasblarni o'rganishlari mumkin bo'lgan seminarlarni tashkil qiling. Ushbu amaliy yondashuv talabalarga turli kasblar va sohalarni his qilish imkonini beradi.

Ko'nikmalarni baholash: qobiliyat testlari, amaliy mashg'ulotlar yoki o'z-o'zini baholash vositalari orqali o'quvchilarning ko'nikma va malakalarini baholash. Bu talabalar ustun bo'lgan joylarni va ularning kuchli tomonlaridan foydalanadigan potentsial martaba yo'llarini aniqlashga yordam beradi.

Ishni Himoya qilish va amaliyot: talabalar uchun qiziqish sohasidagi mutaxassislarni himoya qilish yoki amaliyotda ishtirok etish imkoniyatlarini osonlashtirish. Ushbu tajriba talabalarga ma'lum bir martabadagi odatiy kun qanday ko'rinishini ko'rishga imkon beradi va ularning kelajagi to'g'risida xabardor qarorlar qabul qilishga yordam beradi.



Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th April, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Karyera bo'yicha maslahat: talabalar o'z qiziqishlari, maqsadlari va tashvishlarini o'qitilgan maslahatchi bilan muhokama qilishlari mumkin bo'lgan yakka tartibdagi martaba bo'yicha maslahat mashg'ulotlarini taklif eting. Maslahatchilar talabalarga o'z imkoniyatlarini o'rganish va ongli qarorlar qabul qilishda yordam berish uchun shaxsiy ko'rsatmalar va manbalarni taqdim etishlari mumkin.

Ota-onalarning ishtiroki: ota-onalarni o'zgaruvchan mehnat bozori va farzandining qiziqishlari va intilishlarini qo'llab-quvvatlashning ahamiyati to'g'risida ma'lumot beradigan resurslar va seminarlar o'tkazish orqali martaba o'rganish jarayoniga jalb qilish.

Loyihaga asoslangan ta'lim: o'quvchilarga real muammolarni o'rganish va ularning qiziqishlariga mos ko'nikmalarni rivojlantirishga imkon beradigan loyihaga asoslangan o'quv faoliyatini o'z ichiga oladi. Ushbu amaliy yondashuv ijodkorlik, tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi, shu bilan birga talabalarga o'z ehtiroslarini kashf etishga yordam beradi.

Mulohaza va mulohaza: o'quvchilarni o'z tajribalari haqida mulohaza yuritishga va o'qituvchilar, murabbiylar va tengdoshlarning fikr-mulohazalarini to'plashga undash. Bu o'z-o'zini aks ettirish jarayoni talabalarga kuchli, zaif tomonlari va o'sish sohalari haqida tushuncha olishga yordam beradi va oxir-oqibat ularni munosib martaba yo'llariga yo'naltiradi.

Bo'ylama Kuzatuv: vaqt o'tishi bilan o'quvchilarning qiziqishlari va kasb-hunarga bo'lgan qiziqishlarini kuzatib borish, ularning kasbiy moyilliklari va o'zgarishlarini aniqlash. Ushbu bo'ylama yondashuv talabalarning rivojlanayotgan ehtiyojlari va intilishlarini qondirish uchun qo'llab-quvvatlash va aralashuvlarga yordam beradi. Metodologiyasi birlashtirib, o'qituvchilar va mansab counselors sinflar talabalarga yordam berishi mumkin 7-11 ularning manfaatlarini kashf, kuchli, va mansab imkoniyatlari, oxir-oqibatda bajarish va mukofot professional yo'llar tomon ularni hidoyatga.

Har bir metodologiya o'ziga xos foyda keltirsa-da, bir nechta yondashuvlarni birlashtirish talabalarning kasbiy moyilligini aniqlash va tarbiyalashga yaxlit yondashuvni ta'minlaydi. Bundan tashqari, talabalarning turli xil ehtiyojlari va qiziqishlarini hisobga olgan holda, martaba rivojlantirish bo'yicha samarali tashabbuslarni ishlab chiqish uchun juda muhimdir.



Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th April, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytganda, 7-11-sinf o'quvchilari o'rtasida kasbiy moyillikni aniqlash o'z-o'zini baholash vositalari, martaba o'rganish dasturlari, tajriba o'rganish va murabbiylikni birlashtirgan ko'p qirrali yondashuvni talab qiladi. O'qituvchilar, siyosatchilar, va ota-onalar bu imkoniyatlar ko'maklashish va ularning mansab yo'llari ular harakat sifatida talabalar qo'llab-quvvatlash muhim rol o'ynaydi. Erta martaba tadqiqot tashabbuslari investitsiya tomonidan, ularning kelajak haqida ongli qaror qabul qilish va kasb-hunar yo'llarini bajarish davom ettirish uchun talabalar huquq hamda imkoniyatlarini kengaytirish, biz mumkin.

Kelajakdagi tadqiqotlarda bo'ylama tadqiqotlar erda martaba o'rganish tadbirlarining talabalarning ilmiy va martaba natijalariga uzoq muddatli ta'sirini yanada o'rganishi mumkin. Bundan tashqari, martaba rivojlantirish resurslari yanada qulay va inklyuziv qilish uchun sa'y-harakatlari, barcha talabalar kashf va ularning ehtirolarni ta'qib qilish imkoniga ega bo'lishini ta'minlash mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Xolmatov P.Q. Texnologiya fanini o' qitishda zamonaviy yondashuvlar. 3.1-modul. Majmua, JVPXQTMOHM, 2021.
2. Xolmatov P.Q. Texnologiya faninidagi yangiliklar fanni o' qutishda dolzarb masalalar 3-modul. Majmu, JVPXQTMOHM, 2022.
3. Xolmatov P.Q. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida o quvchilarni kasb-hunarga yo'naltirishni takomillashtirish. Metodik qullanma. Navruz, 2021.
4. Xolmatov P. O' quvchilarni kasb-hunarga yo' naltirish. Monografiya. Fan, 2016.

